

PRAVILNIK

O DONOŠENJU NAJBOLJIH RASPOLOŽIVIH TEHNIKA KOJIMA SE POSTIŽU STANDARDI KVALITETE OKOLIŠA

Članak 1.

Ovim Pravilnikom se regulira donošenje najboljih raspoloživih tehnika, u formi tehničkih uputa, kojima se postižu standardi kvalitete okoliša.

Članak 2.

Specifični pojmovi u kontekstu ovog Pravilnika imaju sljedeće značenje:

- 'tehnikе' uključuju kako tehnologiju koja se koristi, tako i način na koji je postrojenje oblikovano, građeno, održavano, korišteno ili stavljeno izvan pogona,
- 'raspoložive' tehnike su one tehnike koje su razvijene do takvih razmjera, koji dopuštaju njihovu primjenu u određenim industrijskim granama - u ekonomskim i tehnički održivim uvjetima, uzimajući u obzir troškove i prednosti, koriste li se te tehnike ili proizvodi u državi, sve dok su razmjerno dostupne korisniku,
- 'najbolji' znači najdjelotvorniji u postizanju visoke opće razine zaštite okoliša kao cjeline.

Članak 3.

Najbolje raspoložive tehnike se utvrđuju u formi tehničkih uputa za sljedeće pogone postrojenja i aktivnosti:

Prehrambena industrija

- Klaonice krupne stoke i prerada
- Klaonice peradi i prerada
- Klaonice i prerada ribe
- Prerada voća i povrća
- Proizvodnja bezalkoholnih pića
- Proizvodnja piva
- Proizvodnja vina
- Proizvodnja mlijeka i mliječnih preradevina
- Proizvodnja pekarskih i kolačarskih proizvoda

Poljoprivreda, šumarstvo i vodoprivreda

- Uzgoj krupne stoke
- Uzgoj peradi
- Uzgoj ribe
- Uzgoj poljoprivrednih kultura

Tekstilna, kožarska, drvna i papirna industrija

- Predobrada (pranje, bijeljenje, mercerizaciju) ili bojenje vlakana ili tekstila
- Štavljenje krupne i sitne kože
- Proizvodnju celuloze iz drveta ili sličnih vlaknastih materijala,
- Proizvodnju papira i kartona,
- Postrojenja za preradu celuloze,
- Prerada drveta i proizvodnja gotovih proizvoda od drveta

Metalna industrija

- Završna obrada metala

Kemijska industrija

- Proizvodnja deterdženata
- Proizvodnja boja i lakova, elastomera i peroksida

Mineralna industrija

- Proizvodnja keramičkih proizvoda pečenjem

Ekstraktivna industrija

- Kamenolomi i otvoreni kopovi i prerada kamena
- Površinsko i podzemno rudarstvo i prerada rude

Energetika

- Termoelektrane na domaći ugalj.

Članak 4.

Najbolje raspoložive tehnike će se utvrditi i za:

- postizanje energijske efikasnosti u industriji i zgradarstvu
- uspostavu, održavanje i korištenje rezultata monitoringa kvalitete zraka
- uspostavu, održavanje i korištenje rezultata monitoringa kvalitete voda.

Članak 5.

Do izrade tehničkih uputa za industrijske pogone i postrojenja, i aktivnosti navedene u članku 3. i članku 4., kao i za pogone za koje se neće izraditi tehničke upute, koristit će se tehničke upute o najboljim raspoloživim tehnikama u Europskoj uniji i druge tehničke upute o najboljim raspoloživim tehnikama.

Članak 6.

Tehničke upute o najboljim raspoloživim tehnikama su dokumenti koji imaju za cilj postizanje optimalnog stupnja urednosti u danom području, a sadrže sljedeće:

- Opis industrijskog sektora u BiH (broj poduzeća, kapaciteti, zaposlenost, godišnji promet, podaci o uvozu/izvozu, i drugi socio-gospodarski i okolišni pokazatelji);
- Propise, kojima se regulira proizvodna djelatnost;
- Opis i analizu relevantnih tehnoloških procesa i tehnika po proizvodnim pogonima, koje se trenutno primjenjuju u Bosni i Hercegovinu i svijetu;
- Dostignuti nivo emisija i potrošnje sirovina u industrijskim pogonima u Bosni i Hercegovini, odnosno specifičnu potrošnju sirovina, uključujući vodu i energiju, za proizvodni pogon kao cjelinu i pojedinačno po pogonima, s prikazom bilansa masa;
- Specifikaciju najboljih raspoloživih tehnika, odnosno tehnoloških i operativnih zahtjeva za pogone i postrojenja (opis, postignute okolišne koristi, operativni podaci, primjenjivost, ekonomičnost, ključni razlozi za implementaciju, primjeri primjene navedenih tehnika u svijetu s postignutim rezultatima i referentna literatura). Specifikacija najboljih raspoloživih tehnika odnosi se i na mjere unutar procesa i na mjere na kraju proizvodnog procesa.
- Smjernice i kriterije za određivanje graničnih vrijednosti emisija za pogone i postrojenja, na temelju kojih će nadležni organ propisati dozvoljene vrijednosti emisija u okolišnoj dozvoli. Smjernice minimalno sadrže tehničke kriterije, kapacitet prijemnika i ekonomske kriterije.

Članak 7.

Nacrt tehničkih uputa izrađuje radna skupina, uzimajući u obzir mjerodavne međunarodne dokumente o najboljim raspoloživim tehnikama i relevantne naučne publikacije.

Radna skupina može, u zavisnosti od procjene složenosti industrijskih pogona i postrojenja, za koje se rade tehničke upute, predvidjeti angažman relevantne institucije za dodatnu izradu specifičnih istraživanja i analiza, koje će pomoći izradi tehničkih uputa.

Članak 8.

Radna skupina, koju imenuje ministar Federalnog ministarstva okoliša i turizma (u daljnjem tekstu: ministar) je sastavljena od šest članova, od toga dva predstavnika ministarstava nadležnog za okoliš, dva relevantna nezavisna stručnjaka i dva stručnjaka iz industrije za koju se izrađuju tehničke upute.

Radna skupina izrađuje nacrt tehničkih uputa i njihovu konačnu verziju.

Članak 9.

Nacrt tehničkih uputa se daje u proceduru konsultacija s javnošću. Prispjele sugestije i primjedbe na nacrt tehničkih uputa, radna skupina ugrađuje u konačnu verziju tehničkih uputa.

Konsultacije s javnošću traju 120 dana, nakon izrade nacrta tehničkih uputa.

Konačnu verziju tehničkih uputa donosi ministar.

Članak 10.

Kriteriji, koje je potrebno uzeti u obzir općenito ili u specifičnim slučajevima prilikom određivanja najboljih raspoloživih tehnika, a imajući na umu moguće troškove i dobiti određene mjere, te načela opreznosti i prevencije, su sljedeći:

- zahtjevi direktiva Europske unije i međunarodnih sporazuma;
- da su utjecaji i količina emisija, koje nastaju u proizvodnom procesu, minimalni;
- da je potrošnja sirovina, koje se koriste u procesu (uključujući vodu i energiju), učinkovita i ekonomična;
- da je povrat i reciklaža supstanci, koje se proizvode i koriste u proizvodnom procesu, kao i otpada, maksimiziran tamo gdje je to moguće;
- da je sigurnost zagarantirana, a rizici minimalni;
- da su tehnološki procesi, oprema i metode rada testirane i usporedive na nivou odgovarajućih grana industrije;
- da se osigurava održivost razvoja u Federaciji BiH, odnosno u Bosni i Hercegovini;
- da je vremenski period, potreban za uvođenje najbolje raspoložive tehnike, razuman.

Članak 11.

Nadležni organ će rokove za prilagođavanje i opremanje postojećih pogona i postrojenja, prema donesenim tehničkim uputama, propisati kroz okolišnu dozvolu, uzimajući u obzir potencijal zagađivanja i tehnologije kojima raspolaže postojeći pogon i postrojenje, te realne mogućnosti implementacije.

Članak 12.

Pravilnik će stupiti na snagu osmi dan od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj 04-02-2305/07

4. prosinca 2007. godine

Sarajevo

Ministar

dr. sc. **Nevenko Herceg**, v. r.

На основу члана 87. Закона о заштити околиша ("Службене новине Федерације БиХ" број 33/03), федерални министар околиша и туризма доноси

ПРАВИЛНИК

О ДОНОШЕЊУ НАЈБОЉИХ РАСПОЛОЖИВИХ ТЕХНИКА КОЈИМА СЕ ПОСТИЖУ СТАНДАРДИ КВАЛИТЕТА ОКОЛИША

Члан 1.

Овим Правилником се регулише доношење најбољих расположивих техника, у форми техничких упута, којима се постижу стандарди квалитета околиша.

Члан 2.

Специфични појмови у контексту овог Правилника имају следеће значење:

- 'технике' укључују како технологију која се користи, тако и начин на који је постројење обликовано, грађено, одржавано, кориштено или стављено изван погона,
- 'расположиве' технике су оне технике које су развијене до таквих размјера који допуштају њихову примјену у одређеним индустријским грамама, у економским и техничким одрживим условима, узимајући у обзир трошкове и предности, користе ли се те технике или производи у држави, све док су размјерно доступне кориснику,
- 'најбољи' значи најдјелотворнији у постизању високе општег нивоа заштите околиша као целине.

Члан 3.

Најбоље расположиве технике се утврђују у форми техничких упута за следеће погоне постројења и активности:

Прехрамбена индустрија

- Клаонице крупне стоке и прерада
- Клаонице перади и прерада
- Клаонице и прерада рибе
- Прерада воћа и поврћа
- Производња безалкохолних пића

- Производња пива
- Производња вина
- Производња млијека и млијечних прерађевина
- Производња пекарских и колачарских производа

Пољопривреда, шумарство и водопривреда

- Узгој крупне стоке
- Узгој перади
- Узгој рибе
- Узгој пољопривредних култура

Текстилна, кожарска, дрвна и папирна индустрија

- Предобрада (прање, бијељење, мерцеризацију) или бојење влакана или текстила
- Штављење крупне и ситне коже
- Производњу целулозе из дрвета или сличних влакнастих материјала,
- Производњу папира и картона,
- Постројења за прераду целулозе,
- Прерада дрвета и производња готових производа од дрвета

Метална индустрија

- Завршна обрада метала

Хемијска индустрија

- Производња детерџената
- Производња боја и лакова, еластомера и пероксида

Минерална индустрија

- Производња керамичких производа печењем

Екстрактивна индустрија

- Каменоломи и отворени копови и прерада камена
- Површинско и подземно рударство и прерада руде

Енергетика

- Термоелектране на домаћи угаљ.

Члан 4.

Најбоље расположиве технике ће се утврдити и за:

- постизање енергијске ефикасности у индустрији и зградарству
- успоставу, одржавање и кориштење резултата мониторинга квалитете зрака
- успоставу, одржавање и кориштење резултата мониторинга квалитете вода.

Члан 5.

До израде техничких упута за индустријске погоне и постројења, и активности наведене у члану 3. и члану 4., као и за погоне за које се неће израдити техничке упуте, користеће се техничке упуте о најбољим расположивим техникама у Европској унији и друге техничке упуте о најбољим расположивим техникама.

Члан 6.

Техничке упуте о најбољим расположивим техникама су документ који има за циљ постизање оптималног степена уређености у датом подручју, а садрже следеће:

- Опис индустријског сектора у БиХ (број предузећа, капацитети, запосленост, годишњи промет, подаци о увозу/извозу, и други социо-економски и околишни показатељи);
- Прописе којим се регулише производна дјелатност;
- Опис и анализу релевантних технолошких процеса и техника по производним погонима, које се тренутно примјењују у Босни и Херцеговини и свијету;
- Достигнути ниво емисија и потрошње сировина у индустријским погонима у Босни и Херцеговини, односно специфичну потрошњу сировина, укључујући воду и енергију, за производни погон као целину и појединачно по погонима, са приказом биланса маса;
- Спецификацију најбољих расположивих техника, односно технолошких и оперативних захтјева за погоне

и постројења (опис, постигнуте околишне користи, оперативни подаци, примјењивост, економичност, кључни разлози за имплементацију, примјери примјене наведених техника у свијету са постигнутим резултатима и референтна литература). Спецификација најбољих расположивих техника односи се и на мјере унутар процеса и на мјере на крају производног процеса.

- Смјернице и критерије за одређивање граничних вриједности емисија за погоне и постројења, на основу којих ће надлежни орган прописати дозвољене вриједности емисија у околишној дозволи. Смјернице минимално садрже техничке критерије, капацитет пријемника и економске критерије.

Члан 7.

Нацрт техничких упута израђује радна група узимајући у обзир мјеродавне међународне документе о најбољим расположивим техникама и релевантне научне публикације.

Радна група може, у зависности од процјене сложености индустријских погона и постројења, за које се раде техничке упуте предвидјети ангажман релевантне институције за додатну израду специфичних истраживања и анализа, које ће помоћи изради техничких упута.

Члан 8.

Радну групу коју именује министар Федералног министарства околиша и туризма (у даљњем тексту: министар) је састављена од шест чланова, од тога два представника министарства надлежног за околиш, два релевантна независна стручњака и два стручњака из индустрије за коју се израђују техничке упуте.

Радна група израђује нацрт техничких упута и њихову коначну верзију.

Члан 9.

Нацрт техничких упута се даје у процедуру консултација са јавношћу. Приспјеле сугестије и примједбе на нацрт техничких упута радна група уграђује у коначну верзију техничких упута.

Консултације са јавношћу трају 120 дана, након израде нацрта техничких упута.

Коначну верзију техничких упута доноси министар.

Члан 10.

Критерији које је потребно узети у обзир уопштено или у специфичним случајевима приликом одређивања најбољих расположивих техника, а имајући на уму могуће трошкове и добити одређене мјере, те начела опрезности и превенције, су следећи:

- захтјеви директива Европске уније и међународних споразума;
- да су утицаји и количина емисија које настају у производном процесу минимални;
- да је потрошња сировина које се користе у процесу (укључујући воду и енергију), ефикасна и економична;
- да је поврат и рециклажа супстанци које се производе и користе у производном процесу, као и отпада, максимизиран тамо гдје је то могуће;
- да је сигурност загарантована, а ризици минимални;
- да су технолошки процеси, опрема и методе рада тестиране и успоредиве на нивоу одговарајућих грана индустрије;
- да се осигурава одрживост развоја у Федерацији БиХ, односно у Босни и Херцеговини;
- да је временски период потребан за увођење најбоље расположиве технике разуман.

Члан 11.

Надлежни орган ће рокове за прилагођавање и опремање постојећих погона и постројења, према донесеним техничким упутама прописати кроз околишну дозволу, узимајући у обзир потенцијал загађивања и технологије којима располаже постојећи погон и постројење, те реалне могућности имплементације.

Члан 12.

Правилник ће ступити на снагу осми дан од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Број 04-02-2305/07

4. децембра 2007. године
Сарајево

Министар

др sc. **Невенко Херцег**, с. р.

Na osnovu člana 87. Zakona o zaštiti okoliša ("Službene novine Federacije BiH" broj 33/03), federalni ministar okoliša i turizma donosi

PRAVILNIK

O DONOŠENJU NAJBOLJIH RASPOLOŽIVIH TEHNIKA KOJIMA SE POSTIŽU STANDARDI KVALITETA OKOLIŠA

Члан 1.

Ovim Pravilnikom se regulira donošenje najboljih raspoloživih tehnika, u formi tehničkih uputa, kojima se postižu standardi kvaliteta okoliša.

Члан 2.

Specifični pojmovi u kontekstu ovog Pravilnika imaju sljedeće značenje:

- 'tehlike' uključuju kako tehnologiju koja se koristi, tako i način na koji je postrojenje oblikovano, građeno, održavano, korišteno ili stavljeno izvan pogona,
- 'raspoložive' tehnike su one tehnike koje su razvijene do takvih razmjera koji dopuštaju njihovu primjenu u određenim industrijskim granama, u ekonomskim i tehnički održivim uvjetima, uzimajući u obzir troškove i prednosti, koriste li se te tehnike ili proizvodi u državi, sve dok su razmjerno dostupne korisniku,
- 'najbolji' znači najdjelotvorniji u postizanju visoke opće razine zaštite okoliša kao cjeline.

Члан 3.

Najbolje raspoložive tehnike se utvrđuju u formi tehničkih uputa za sljedeće pogone postrojenja i aktivnosti:

Prehrambena industrija

- Klaonice krupne stoke i prerada
- Klaonice peradi i prerada
- Klaonice i prerada ribe
- Prerada voća i povrća
- Proizvodnja bezalkoholnih pića
- Proizvodnja piva
- Proizvodnja vina
- Proizvodnja mlijeka i mliječnih prerađevina
- Proizvodnja pekarskih i kolačarskih proizvoda

Poljoprivreda, šumarstvo i vodoprivreda

- Uzgoj krupne stoke
- Uzgoj peradi
- Uzgoj ribe
- Uzgoj poljoprivrednih kultura

Tekstilna, kožarska, drvna i papirna industrija

- Preobrada (pranje, bijeljenje, mercerizaciju) ili bojenje vlakana ili tekstila
- Štavljenje krupne i sitne kože
- Proizvodnju celuloze iz drveta ili sličnih vlaknastih materijala,
- Proizvodnju papira i kartona,
- Postrojenja za preradu celuloze,
- Prerada drveta i proizvodnja gotovih proizvoda od drveta

Metalna industrija

- Završna obrada metala

Kemijska industrija

- Proizvodnja deterdženata

